13. Jaar, Nr. 51. --'s HERTOGENBOSCH. -- Zaturdag, 1 Mei, 1841.

NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM, QUID VETAT
HORATIUS.

ABONNEMENTS-PRIJS: Voor de Stad, ƒ 12-. Franco per post, « 14-.

(Verschijnende driemalen ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN: 10 Cts. de regel, behalve 35 Cents zegelregt.

'S KONINGS KOMST IN NOORD-BRABAND.

En Nêrland galmt Uw Naam, bij 't tenoordeeld lot — BILDERDIJK.

Zoo is dan het plegtig oogenblik daar; de Vorst, die nog zoo kort geleden als Kroonprins hier de liefde en den eerbied der Burgeren wegdroeg, treedt thans in ons midden als Koning op. -- Vervult blijdschap het hart des Volks, diepe aandoening vervult ook het gemoed van den II. WILLEM; -- Hij gevoelt het, hoe dierbaar *Noord-Braband* Hem is; het staat op zijn gelaat te lezen, het is in al zijne bewegingen zigtbaar. -

Zijt welkom, hoogvereerde Vorst, te midden uwer Bolwerken, te midden dier Vestingwallen, te midden dier Bastions, dien sleutelmuur van het Rijk; - doch, wat zouden U die steenhoopen, die grachten, die sterkten, die met zoo veel vuurmonden bezette verschansingen, wat zouden U poorten en forten baten, indien de boezem des Volks niet Uw schild, de arm des Volks niet Uw beukelaar, de liefde des Volks niet Uwe kracht uitmaakte?

Doch, zij *zijn* Uw schild, Uw beukelaar en Uwe kracht, TWEEDE WILLEM, Langgewenschte, en met vreugde door alle weldenkenden te gemoet geziene Koning; Gij, die in het schoonste tijdsgewricht des levens den Scepter aanvaard hebt, en wiens taak zoo moeitevol, maar tevens hoog-verheven is. -- Immers, wie zou U eene Overwinning tot eere hebben durven aanschrijven, wanneer zij niet met Uw Bloed bij *Waterloo* gekocht, of met dreigend levensgevaar in 1830 en 1831 te *Brussel* en te *Leuven* behaald ware? Wie zou U heldenmoed toerekenen, wanneer Gij het razend, het kokend oproer, den grijnzenden draak der muiterij niet te gemoet waart getreden met de kalmte van den Heilige, wiens Eereteeken U de Koninklijke Borst zoo schitterend siert? Voorwaar, de SINT-JORIS-ORDE, waarmeê *Ruslands* Keizer U onderscheidde, is de beteekenisvolle leus van geheel Uw leven, en de schoonste zinsuitdrukking van het devies Uwer Vaderen, *Je Maintiendrai*! « Ik zal het Regt weten te handhaven."

En daarom dan, ô Koning, regent het frissche bloemen, kransen der Lente, alomme in *Noord-Brabands* welige oorden op Uw pad; -- daar toch heeft Uw Geslacht steeds zoo gaarne vertoefd; dáár hecht zich zoo menige Vaderlandsche herinnering aan Uw edel Stamhuis vast; daar tuigde vroeger eeuw van MAURITS heldenfeiten, van FREDERIK-HENDRIKS dapperheid, van den glans, die des DERDEN WILLEMS hoofd omstraalde, als hij het altijd trouwe *Breda* tot zijn Lustoord verkoos, of Uw Doorluchtige Grootvader, Oom en Vader, dáár, op rust, de stille genoegens van het fraaije land- en jagtvermaak kwamen genieten. Al deze vestingen heugen van trouw en krijgsmansdapperheid; al deze steden heugen van verknochtheid, aan Oranje bewezen, in tijden van gevaar, al deze dorpen heugen van lauwerfeiten des Oorlogs, of van vreugdepalmen des Vredes, allen in een onafscheidelijk verband tot het Huis, welks Naam Gij voert.

Maar, méér dan in dat alles, hóóger ligt de oorzaak der uitgelaten opgetogenheid van *Noord-Brabands* Volk: het kent U, Sire, meer van nabij, gelijk Gij wederkeerig dit goede Volk, zooveel jaren lang, digt onder het oog hebt gehad. Wij willen ze niet meer aanroeren, die snaren, wier wanklank de zoete vreugde noodwendig zou moeten verbitteren, welke op het blijde heden de Vorst en zijn Volk smaakt; -- maar, wat wij toch, en met edele fierheid, luide op zeggen mogen, is dit, ô Koning, dat *Noord-Braband* zich, vooral in de tien laatste noodlottige jaren, voorzeker, de Ereplaats heeft waardig getoond, welke het Grondwettig inneemt als *Eerste Provincie des Rijks*, zoodanig, dat de glans des grijzen adeldoms van dit oud-Hertogelijk gewest nog verbleekt voor den ingeschapen geest van trouw, die de wenteling der eeuwen beschaamt en trotseert.

Doch, Gij weet dat alles, Gij Opperlegervoogd, Gij, *toen* nog Kroonvorst, en *thans* Gij, Koning der Nederlanden. -- Gij hebt hier de Volksliefde ongevergd verkregen, en ongedwongen heeft *Noord-Braband* U hulde en eerbied toegebragt; -- want, Gij weet het, Sire, en het is Uw schrander oog nooit ontgaan, hier, in deze Provincie, heerscht goede trouw, ware verdraagzaamheid, en véél gezond verstand; -- maar, *Noord-Braband* is godsdienstig en aan zijne Kerk gehecht; het heeft alzoo belangen, die met het zedelijk leven des Volks in de teederste betrekking staan; het is niet noodig, U, ô Koning, die belangen meer te omschrijven, evenmin als die, waaraan het maatschappelijk en openbaar leven des Burgers waarde hecht, en welke de Grondwet zoowel waarborgt, als die van de Heilige Godsdienst, welke ons Gewest belijdt.

Wij juichen U het driemaal Welkom toe, onder het jeugdig frissche groen onzer zegebogen, onder onze wuivende vlaggen, onder het gejoel van den verrukten landzaat, onder de schittering onzer vreugdevuren, onder het gebulder der eereschoten, en onder het jubelgedruisch der U gewijde feestmuzijk.

Welkom, driemaal welkom, TWEEDE WILLEM; want, op U is de hoop, het vertrouwen, geheel de toekomst van dit Volk gevestigd; -- Gij zult regtvaardig zijn, Gij zult de schaal der billijkheid in evenwigt weten te houden; Gij zult U niet laten verblinden door partijgeest, of niet laten krenken in Uw Gezag.

Groot, reusachtig-groot is Uwe taak, maar juist daarom des te roemrijker. Gij hebt, als een andere PERSEUS, Monsters te vellen, als een andere HERCULES, Augias-poelen te zuiveren; *monsters* van vooroordeel en miskenning, monsters van eigenbaat en dweepzieke verguizing, waarmeê de vijanden dezer Bevolking, maar al te lang, tegen haar hebben ge-

woed; -- *poelen* van bederf, door verkeerde Staatkunde in deze streken uitgestort, en wier pestwalm nog zoo menig goed vruchtbaar zaad verstikt, dat zoo gaarne óók ten voordeele en nutte van het Vaderland zou ontkiemen, werd het niet gesmoord, reeds van de eerste ontwikkeling af, bij gebrek aan eene weldadig-beschermende hand, die het vrij liet opluiken, zonder die kwellende eerste vorming, waartoe het tot dusverre veroordeeld werd, en zonder de hoop op eenige de minste bestemming in de toekomst!

Wij zullen het in onze gedenkrollen aanteekenen, en den dag met gulden letteren te boek stellen, den dag, die U als Koning in 's Rijks Eerste Provincie verschijnen zag, den schoonen Lentedag der natuur, het treffend beeld der Lente van Uwe Regering; -- doch, er komen welligt ook nog drukkende Zomerdagen; het zwerk is nog niet geheel zuiver van schadelijke dampen; - mogen zij voorbijdrijven die wolken, en de hemel helder worden, zóó helder als deze Eerste Meidag, de dag van Uwe plegtige intrede in de Hoofdstad van *Noord-Braband*; -- dan zal uw Herfst rijk zijn in vruchten, gelijk Uwe Lente thans geurt en schittert van bloemen; vruchten, die het volksleven voeden en onderhouden, vruchten, die rijk en vol zijn van telkens nieuwe zaden voor een volgend Geslacht, ja, voor Neêrlands verste Nakomelingschap.

Spade zinke Uwe Winterzon ter kimme; -- doch, de gloriestralen van Uwen Naam mogen niet ondergaan, maar zegenrijk tintelen over Nederland, tot in lengte van dagen.

Aanvaard, Sire, met de Hulde van *Noord-Braband*, tevens de verzekering, dat, op Uw wenk, geheel de bevolking zich hier zoude scharen rond U, den moedigen strijder voor hare Vrijheid, den trouwen beschermer harer Regten, -- maar ook den krachtigen en onverschrokken handhaver der GRONDWET.

DE KONING LEVE!

NEDERLAND.

'S HERTOGENBOSCH. Volgens kennisgeving van het Stedelijk Bestuur zal Z. M. onze geëerbiedigde en geliefde Koning Hoogstdeszelfs plegtige intrede binnen deze vesting doen op Zaturdag den 1. Mei. De Vorst zal buiten de Vugterpoort, door de stedelijke regering en eene eerewacht te paard, uit een aanzienlijk getal ingezetenen deze stad bestaande, worden afgewacht en verwelkomd; aan de Vugterpoort zal een batailjon van het 4e regiment infanterie onder het geweer staan; de trein zal bestaan als volgt:

1. Een detachement kavalerie, aan welkers hoofd het spits.
2. Eerste Kompagnie Schutterij met het Muzijk.
3. De regering gezeten in acht koetsen.
4. De 4de Kompagnie dienstdoende Schutterij,
5. Het muzijk van het korps ligte Dragonders, no. 4.
6. Een detachement van de Garde d'Honneur.
7. Z. M. de Koning en hoogstdeszelfs militaire huis, te paard.
8. Een detachement Garde d'Honneur.
9. Op de flanken regts en links den Koning, acht Garde d'Honneur.
10. Een detachement kavalerie.
11. Een batailjon infanterie zal geschaard staan buiten de poort, een batailjon infanterie en artillerie op de markt van af den triumfboog tot in de lijn naar de hoofdwacht.
12. Het overige gedeelte der Schutterij met het Vaandel van af den eerboog in de Verwerstraat tot aan het hek van het hôtel

Zullende overigens de eerewacht der Schutterij binnen het hek van het hôtel geplaatst worden, en den dienst buiten het paleis verrigten.

De binnendienst van het paleis, zal door vier Garde d' Honneurs verrigt worden.

De stoet zal zich begeven door de Vugterstraat, over de markt naar de Hinthamerstraat en verder door de Peperstraat naar het hôtel van Z. Exc. den heere staatsraad, Gouverneur; op welke wegen op onderscheidene afstanden eer- en triomfbogen zijn opgerigt.

De Namen der 29 Leden van de Eerewacht zijn door ons reeds vroeger (Zie no.42) opgegeven.

De vier Eerebogen, door den Heere Stadsarchitect DE ZUTTER, opgerigt, en waarvan wij ook reeds vroeger met een woord gewaagden, dragen tot opschriften, als volgt:

OP DEN VUGTERDIJK.

Voorzijde: *Leve de Koning en de Koningin!*
Keerzijde: *Bloeije het Vorstelijk Huis.*

BIJ HET STADHUIS.

Voorzijde: *Guilielmo II, quod primum Rex urbem gratulabundam Visitat, obsequii, amoris, Observantiæ, fidei ergo.*

Dat is: Aan Z. M. Willem II, ter gelegenheid, dat Hoogstdezelve voor de eerste maal als Koning, de stad 's Hertogenbosch, die bij Z. M. komst, van vreugde en geestdrift juicht, met een bezoek vereert, als een blijk van gehechtheid, liefde, eerbied en trouw.

Keerzijde: *Guilielmo II, Neerlandiæ, p. p. principi exoptato, vota solemnia, s. p. q. s.*

Dat is: De stad 's Hertogenbosch zendt, op eene plegtige wijze hare bede ten hemel, voor eene gelukkige regering van Z. M. Willem II, Koning der Nederlanden, den vader des vaderland, den doorluchtigen vorst, welke zij bij Hoogstdeszelfs komst, hartelijk welkom heet.

IN DE HINTHAMERSTRAAT

Voorzijde: *Regi, cujus invicta virtus sola justitia superatur.*

Keerzijde: *Qui tot sustinet et tanta negotia solus.*

Dat is: Aan den Koning, wiens onverwinnelijke heldenmoed, alleen door zijne regtvaardigheid overtroffen wordt: en die het gewigt van zoo vele en zoo groote staatsbelangen alleen op zijne schouderen torscht.

IN DE VERWERSTRAAT.

Voorzijde: *Noord-Braband zweert den Koning hulde en trouw.*

Keerzijde: *Liefde en gehechtheid vergezellen den Koning alom.*

De ingezetenen wedijveren algemeen, om Z. M. op de luisterrijkste wijze te ontvangen, zoodat men zich durft vleijen, dat in dit opzigt Noord-Brabands hoofdstad voor andere steden des rijks niet zal behoeven te wijken.

— Bij Zijner Majesteit van den 19. April 1841, n°. 92, is de navolgende benoeming gedaan:

tot substituut-griffier bij de Arrondissements-regtbank te Eindhoven, mr. W. J. van Beusekom jr.;

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 19. April 1841, n°. 93, is benoemd:

tot plaatsvervanger van den kantonregter te Heusden, mr. J. G. van Ravesteijn.

—In de eerste helft der maand Mei zal Z. K. H. de Prins van Joinville, ter gelegenheid van Hoogstdeszelfs zeereis, op den Helder aan wal stappen, om zich van daar naar Amsterdam te begeven, teneinde de maritime etablissementen in de beide havens te bezigtigen.

— De Militieraad, zitting houdende te 's Hertogenbosch, zal alnog vaceren, tot het aannemen van plaatsvervangers en nommerverwisselaars voor lotelingen van de ligting van dezen jare, op Woensdag den 5. Mei 1841, des voormiddags ten 10 ure.

Namens den militieraad:
DE KONING, Secretaris.

KERKELIJKE STAAT.

Onze waardige Secretaris van Staat, Zijne Emin. de Kardinaal Lambruschini, begeeft zich uit Rome voor eenige dagen naar Sezza, het oude Sabia, in het Volskisch gebergte, om daar plegtig het nieuwe Seminarie te gaan inwijden, door zijne zorg opgerigt.

— Professor Gaertner is uit Griekenland te Rome aangekomen, in gezelschap van verscheiden jonge Bouwkunstenaars, die, onder zijne leiding, de Architectuur (oude en nieuwe) der Romeinen, eenigen tijdlang, op de plaatszelve komen beoefenen.

— Het schijnt, dat de Zuidelijke Kabinetten voornemens zijn, aan Don Carlos een jaarwedde van 230 duizend franken toe te leggen.

— De Abbé Cullen, President van het Iersch Collegie, te Rome, heeft Dublin verlaten, om naar de Heilige stad terug te keeren.

— Half Maart is de Eerwaarde Dr. Backhaus uit Calcutta te Rome aangekomen. Deze eerbiedwaardige Zendeling is te Paderborn geboren, en heeft te Würtzburg gestudeerd, waar hij nog bloedverwanten heeft; vervolgens werd hij kweekeling der Propaganda, en vertrok in 1836 als Missionaris naar de Indiën, waar hij met honderden bekeerlingen heeft gemaakt. Thans bevindt hij zich te Rome, ter regeling van zaken, de Bengaalsche Missie betreffende.

DUITSCHLAND.

Brieven uit Weenen maken gewag van het aldaar verspreid gerucht, dat de heer de Montebello tot opvolger van den graaf de St. Aulaire, als Fransch ambassadeur bij het Oostenrijksche Hof bestemd is.

— De Heer Hassenpflug, Raadsheer bij het Hoog-geregtshof, heeft op nieuw een verlof van drie maanden aangevraagd en verkregen, zoo hij zegt, tot herstel van ziels- en ligchaamskrachten.

— Uit Manheim meldt men van den 17. April: De Graaf Sigismond Ehrenreich von Roedern is

alhier in 80 jarigen ouderdom overleden. Te Berlijn geboren, trad hij vroegtijdig reeds de staatkundige loopbaan in, en bekleedde, behalve vele andere waardigheden, ook het Gezantschap aan het Hof van Brittanje. Nog was hij schrijver van een Werk, over *den invloed der Gouvernementsvormen op het lot der Natiën*, zonder naam, uitgegeven te Brussel, even na de restauratie van 1815; en met zijnen naam in 1835, te Parijs, een Werk, getiteld: *Bedenkingen over 's menschen natuur;* hiervan bestaat ook eene Hoogduitsche vertaling.

— De beroemde Componist en Directeur van het Berlijnsche Theater, Spontini, vertrekt voor eenigen tijd naar Italië en Parijs, om waarschijnlijk nimmer weêr in Pruissens hoofdstad terug te keeren waar men hem echter een pensioen heeft toegelegd, gelijkstaande met zijn gewone traktement. (4 duizend Berliner Thalers!!)

— Den 19 April is te Weenen met gebruikelijke plegtigheid gevierd, de 48ste verjaardag van Z. M. den Keizer van Oostenrijk.

— De Gouverneur der provincie Luxemburg (Belgisch gedeelte), de Baron de Steenhault, is den 24 April, 's middags ten 2 ure, aan eene plotselinge beroerdte overleden. Sedert 1831 bekleedde hij zijne hooge betrekking; nog dit jaar had de Koning hem met de Leopoldsorde versierd. Den 26. zal zijn lijk ter aarde worden besteld.

ENGELAND.

De Generaal Thomas Gordon, die zich sedert het begin van den Griekschen vrijheidsoorlog, aan welken hij ijverig deel heeft genomen, meestal in Griekenland bevond, is op zijn landgoed nabij Aberdeen overleden.

— Omtrent de stoomboot *President* zijn nog volstrekt geene zekere berigten ontvangen, want dat, volgens hetwelk die boot Bermuda bereikt zou hebben, is, bij onderzoek gebleken, ten eenenmale onbewezen te zijn.

— Uit Londen schrijft men: Een landeigenaar, met name Anstin, wonende op de Sint-Jorishoeve, te Lamberths-road, is in het bezit van twee vereenigde Lammeren, naauwer nog door de natuur zaam verbonden dan de twee bekende Siamezen. De geleerden, die zich lange met het onderzoek hebben bezig gehouden, verklaren deze aan elkaêr gewassen tweelingen voor het zeldzaamste verschijnsel van dien aard, hetwelk de natuur zeker ooit heeft opgeleverd. Dezelfde huid bedekt de beide dieren, die zoo volmaakt en, in alle deelen, zoo geheel-welgeschapen Lammeren zijn, dat men er geen fraaijer ergens zal aantreffen; het een is een ram, en het ander een ooi en beiden van verschillende rassen, het een behoorende tot dat van South-Downe, het ander tot dat van Leicester, zoo als vooral uit de koppen en uit de pooten blijkt. De Heer Anstin heeft het plan gevormd, om deze dieren voor het publiek ten toon te stellen, en daarom reeds grof geld geweigerd, dat er hem voor geboden is.

— Behalve alle andere grieven, die er tusschen de Vereenigde Staten en Engeland gerezen zijn, doet er zich nu ook nog dit bezwaar op, dat de Katholijken sinds lange een evenredig deel eischen in de landsfondsen, door het Gouvernement bestemd voor de Gemeentescholen. Vandaar, dat men in New-York voor ernstige onlusten begint te vreezen, die de oplossing zullen zijn van een gedurig vergaderen der partijen, en het uitgeven van allerlei vlugschriften over de aanhangige kwestie.

— Uit Porto-Bello meldt men van den 16 April: Men weet, dat de Engelschen nagenoeg 80 Jaren lang in bezit waren, van het zoogenaamde Moskito-land, hetwelk zij in 1777, en niet zonder weerzin, verlaten hebben. Thans zijn zij wederom, en wettig, in het bezit er van gesteld, aangezien de koning der Moskito's (een Indiaansch volk der Honduras-provincie, in Midden-America), op zijn sterfbed tot algeheele erfgename heeft ingesteld Koningin Victoria, met afstand en overdragt tevens van al de souvereine en opvolgings-regten, welke hij-zelf in dat land steeds uitgeoefend heeft.

FRANKRIJK.

Heden is bij het Hof van Assises der Seine uitspraak gedaan in de zaak van het legitimistisch Dagblad *la France*, betrekkelijk het opnemen van brieven, welke aan Koning Lodewijk Philips werden toegeschreven, en zijn de aangeklaagden, welke den heer Berryer tot verdediger hadden, door de Jury volkomen vrijgesproken.

— Gisteren namiddag is een zwaar onweder boven Parijs losgebarsten, en de bliksem op de groote galerij der Louvre gevallen, gelukkig echter zonder beduidende schade aan te rigten.

— De Aartsbisschop van Parijs heeft van den Maarschalk Soult verlof erlangd tot behoud van van het kerkhof aan de poorten van het klooster-Mont-Valerien, waar anders een fort zou zijn aangelegd; ook verzekert men, dat de kloosterkapel onaangeroerd zal blijven staan.

— De Koning van Sardinië, en zijn zoon de Hertog van Savoije, zijn den 15. April te Genua weêrgekeerd.

— Er is te Berlijn op nieuw kwestie van een verzoekschrift, waarin de Westfaalsche Adel er op aandringt, dat de Aartsbisschop van Keulen op zijnen zetel moge hersteld worden.

— De Prins de Joinville is den 25. April op de Tuileriën uit Cherbourg teruggekeerd.

— Uit Algiers is te Parijs een levende Kameleon aangebragt, en in den Koninklijken plantentuin geplaatst bij het overige gedierte, dat die prachtige verzameling tot de rijkste van geheel Europa maakt.

— De Zwitsersche Bladen melden, dat het kasteel van Arnemberg, toebehoorende aan Prins Lodewijk Napoleon, thans te koop is.

— De plegtige overvoering van de asch des beroemden Spaanschen Dichters, Don Pedro Calderon de la Barca, heeft den 18. April, te Madrid, met grooten luister plaats gehad.

— De Heer Duchâtel heeft, naar men wil, Mlle Mars benoemd tot Inspectrice-generaal der Tooneelkunst in Frankrijk, op eene vaste en levenslange jaarwedde van 6 duizend franken, te nemen uit de fondsen der Comédie-Française.

— Onder de werklieden, die aan de vestingwerken van Parijs arbeiden, hebben zich dezer dagen sporen van zamenspanning tot het erlangen van een hooger werkloon vertoond. Aannemers, die gebrek aan werkvolk hebben, schijnen deze lieden te hebben opgestookt. Zij eischten een daggeld van 4 franken, in plaats van het hun toegelegde van 3½ franken. Onder de duizende werklieden, die aan deze vestingwerken arbeiden, bevinden zich ook Belgen, Duitschers en zelfs Spanjaarden. De regering moet krachtige maatregelen genomen hebben, om zulke gevaarlijke pogingen te stuiten.

In ons Nr. 44, van den 16. April laatstleden maakten wij melding van eene zeer ergerlijke zinsnede, voorkomende in het *Nederlandsch-Magazijn*, zich noemende *ter verspreiding van algemeene* en NUTTIGE *kundigheden*. De bedoelde zinsnede heeft aanleiding gegeven, dat de geachte Redacteur der *Catholijke Nederlandsche Stemmen* een Brief heeft ontvangen in antwoord op zijn bij het Aartsbisdom van Rouaan zelf gedaan onderzoek, en welk antwoord te gewigtig is, dan dat ook wij er niet alle mogelijke bekendheid aan zouden geven. De Nederduitsche vertaling van het stuk (voorkomende op blz. 135, nr. 17 der gezegde Stemmen van 24 April 1841.) luidt aldus:

Rouaan, den 10. April, 1841.

» Aartsbisdom
van
Rouaan.

» Mijn Heer!

» In een nummer van het periodicke werk, in *Holland* uitkomende onder den titel van: *Nederlandsch Magazijn, ter verspreiding van nuttige kundigheden*; leest men deze zonderlinge woorden: „ De kerk van St. MACLOU (te *Rouaan*) werd in 't jaar 1512 gebouwd, en wel ver, dat dezelve het bestaan te danken heeft aan de milde giften van den eenen of anderen vorst, of uit de regtstreeksche hulpbronnen der geestelijken, is zij gebouwd uit de opbrengst van het volk voor de aflaten, die door den Aartsbisschop van *Rouaan* verkocht werden, en waarvoor de geloovigen het regt verwierven, om eenen bepaalden tijd te mogen zondigen." Men ziet dagelijks in de openbare bladen uitgedachte feiten en leugenachtige beweeringen, maar het was voor den schrijver van het *Nederlandsch Magazijn* bewaard, om den laster tot den rang der *nuttige kundigheden* te verheffen 1), om zoo verregaand misbruik van de ligtgeloovigheid zijner lezers te maken. Als men zich de taak oplegt, om de menschen te verlichten, dan moet men hen eerbiedigen; als men historische feiten aanvoert, moet men ze niet ontaarden of verbasteren. Wie is die Aartsbisschop van *Rouaan*, die aflaten heeft verkocht, om eene kerk te doen bouwen? Wie is die zinnelooze opperherder, die aan de geloovigen heeft vergund, God te beleedigen, om eenen tempel tot zijne glorie op te rigten? Zoo de Redacteur van het *Nederlandsch Magazijn* hem kent, dat hij hem noeme, dat hij de getuigenissen aanvoere, die hem het regt hebben gegeven, om zijne nagedachtenis te honen. Zoo hij voor een oogenblik zijne lezers heeft willen vermaken door een koddig uitgedacht vertelseltje, dan heeft hij alle welvoegelijkheid in eene zoo ernstige zaak geschonden. Zoo hij in goeden ernst heeft gesproken, dan heeft hij zich zelve van *onkunde* of van *kwade trouw* aangeklaagd. Zie hier het bewijs er van: het is zonder repliek. In 1512 was er geen Aartsbisschop te *Rouaan*. De zetel was vacant door den dood van den godvruchtigen en beroemden Kardinaal D'AMBOISE, voorgevallen den 25 Mei. 1510, en hij werd niet vervuld voor den elfden Decemb. 1513, door de installatie van GEORGE D'AMBOISE, zijn neef. De Redacteur van het *Nederlandsch Magazijn* is dus waarlijk te beklagen, van Aflaten te laten verkoopen en de vergunning om te zondigen te laten geven door eenen Aartsbisschop van *Rouaan*, op hetzelfde oogenblik, dat die diocese zonder Aartsbisschop was. Met wat meêr wetenschappelijke kennis, zou hij echter aan zijn sprookje eene soort van waarschijnlijkheid hebben kunnen geven, en in plaats van een feit te verzinnen, dat materieel, dat stoffelijker wijze valsch is, ware het hem voldoende geweest, echte daadzaken te vervalschen. Want ten gevolge van een verzoekschrift in 1432, door de trésoriers

---

1) De eer der uitvinding komt aan onzen *Nederlandschen Magazijn* schrijver niet toe: ze zijn doorgaans slechts de copisten van het Engelsch *Penny Magazine of the Society for the diffusion of Useful Knowledge*, doch copieren somswat laat, misschien omdat het niet in 't oog loopen zou. Hoe dit zij, hetzelfde sprookje wordt met nog een lief bijvoegseltje in het *Penny Magazine* voor 1833, no. 84, bl. 282 aangetroffen, luidende: „The church of *St. Maclou* was not » erected, as were most of the great Gothic buildings, out » of royal or ecclesiastical resources. It was built by funds » contributed, by te people for the purchase of indulgences » or permissions from the Archbishop of *Rouen*, to sin withont penance, for fourty and even a hundred days. The » sale of indulgences at *Rome* was the Principal exciting cause » of that resistance to the Papel power which ended in the Reformation." Wat dan ook de reden is, dat wij een afschrift van den brief des Kardinaal Aartsbisschops van *Rouaan* hebben gezonden aan den Secretaris van het Catholijk Engelsch Instituut, om er de noodige publiciteit aan te geven; vooral wijl het tot de statuten van die associatie behoort, den laster te vervolgen. Zoo zal het welligt blijken, waar de oorspronkelijke lasterbron is, waaruit de Engelsche Magazijnschrijvers putten om er onze Nederlandsche Magazijnmeesters mede te laven.

ser kerk van St. *Maclou* ingeleverd, over den lechten staat van dat gebouw, vergunde de Aartsbisschop HUGUES D'ORGE, roemrijker gedachtenis, een aflaat van eenige dagen aan de geloovigen, die, *berouw hebbende over hunne zonden en na dezelve te hebben beleden*. met hunne eigene handen aan de herstelling en herbouwing dier kerk zouden arbeiden: *Verè pœnitentibus et confessis, qui ad ejus reparationem et reedificationem manus suas porrigent* 1). Het is ook waar, dat in 1452, de beroemde Kardinaal D'ETONDEVILLE, dezelfde gunsten vernieuwde tot hetzelfde doel. Zoo de Redacteur van het *Nederlandsch Magazijn* dit: *verkoopen van aflaten en verlof geven, om voor eenen bepaalden tijd te zondigen* noemt, is hij er gewis meester van; maar voor ieder mensch van gezond verstand en van goede trouw, is hier niets anders dan eene geestelijke gunst, door de opperherders, die er de magt toe hebben, aan een heilig en verdienstelijk werk verbonden. Zij waren welverre van de goddelooze vergunning te geven tot het beleedigen van God, de heilige Prelaten, die geene aflaten vergunden dan aan diegenen, die hunne zonden erfoeiden, en er de ootmoedige belijdenis van deden voor de regtbank van boetvaardigheid.

„ Ik heb de eer enz.

„ Mijn Heer!

„ Uw zeer ootmoed. en zeer gehoorz. Dien.

† G. Kardinaal, Prins VAN CROY,

Aartsbisschop van *Rouaan*.

Ziet daar, Katholijken (dus besluiten de STEMMEN), wat er van die verfoeijelijke, ergerlijke en schaamtelooze sprookjes, betrekkelijk het *verkoopen van aflaten met regt om te zondigen*, wordt. als men zich de moeite geeft, om de zaak te onderzoeken. Ziet daar onwraakbare bewijzen van de *onkunde* of *kwade trouw* van menschen, die dagelijks op hunne *verlichting* en beschaving zwetsen....! Reeds voor jaren hebben wij aanstootelijkheden in het *Nederlandsch Magazijn* aangewezen; zult gij het nu nog langer niet alleen lezen, maar aan uwe kinderen in handen geven?

1) In de eeuwen van geloof, werden vele, zelfs kathedrale kerken, op soortgelijke wijze gebouwd; de geheele bevolking, voor zoo verre zij daartoe in staat was, arbeidde er eigenhandig aan. RED.

ADVERTENTIEN.

*** Getrouwd

F. TIMMERMANS Fz.

en

Th. VAN DER MEULEN.

Uden,

den 27 April 1841.

*** Heden overleed ten gevolge eener uitterende ziekte, onze geliefde Broeder *JOHANNES JOSEPHUS PRINZEN*, in den nog jeugdigen leeftijd van ruim 31 jaren, na voorzien te zijn met de H. H. Sacramenten der stervende.

H. P. PRINZEN,

uit aller naam.

Helmond,

25 April 1841.

Eenige kennisgeving.

*** Bij den Boekhandelaar *M. H. SCHONEKAT* te *Amsterdam*, is van de pers gekomen en alom verzonden:

HET

Goed Regt

DER

ROOMSCH-KATHOLIJKEN

TOT EEN

CONCORDAAT

VERDEDIGD,

door

C. VAN KINTS,

Leeraar aan het R. K. Seminarie

te *Hageveld*

*** Een burger Jongeling, 16 jaren oud, van de Roomsch Catholijke Godsdienst, wenschte als L E E R L I N G in een Tabaks- en Kruideniers-Affaire bij Roomsch Catholijken geplaatst te worden.

Adres met gefrankeerde brieven onder Letter H. aan *D. A. A. DE ROOY*, Boekhandelaar en Courantier te *'s Hertogenbosch*.

Nieuwe
POSTWAGEN-DIENST

TOT VERVOER VAN

Passagiers en Goederen,

tusschen de Steden

HEUSDEN en WAALWIJK.

Vice Versa.

Correspondeerende op de Stoomboot van *Rotterdam* op *Heusden*, en verder door geheel Holland, vertrekt van *Heusden* des namiddags bij aankomst van de Stoomboot op *Waalwijk*. en vertrekt van *Waalwijk* des morgens ten half 5 ure, op *Heusden* om voor het vertrek der Stoomboot te arriveren.

DE KANTOREN ZIJN GEVESTIGD:

Te *Heusden*, bij den Heer *H. VERHOEVEN* in het Wapen van Amsterdam; en te *Waalwijk*, bij den Heer *VAN DER WIEL*, op de Beestenmarkt; uitgezonderd op Maandag, vertrekt de Wagen om half 4 ure van *Waalwijk*.

De Ondernemer,

A. KIEBOOM,

te *Heusden*

*** *P. J. NOOREN*, Apotheker en Drogist te *Nijmegen*, vraagt een LEERLING, niet beneden de 15 jaren, van de Roomsch Catholijke Godsdienst, tegen zeer aannemelijke conditien, tevens gelegenheid hebbende, zich des verkiezende, bij hem in den Handel van Verfwaren en Raamglas te oefenen. De hierop reflecterende, worden verzocht, in persoon of met gefrankeerde brieven zich aan hem te vervoegen.

STOOMBOOT-DIENST

TUSSCHEN

HEUSDEN EN ROTTERDAM,

EN DAAR TUSSCHEN LIGGENDE PLAATSEN,

VICE VERSA

De ondernemers hebben de eer aan het publiek bekend te maken dat zij op Woensdag den 28sten April dezes Jaars, met deze Dienst eenen aanvang zullen maken, zijnde de Dagen en Uren van Op- en Afvaart bepaald als volgt:

Van Heusden. Des Maandags Morgens ten Half Zes Ure, en des Dingsdags, Woensdags, Donderdags, Vrijdags en Zaturdags, des Morgens ten Half Zeven Ure.

Van Rotterdam. Des Maandags en Dingsdags, des Namiddags ten Half Twee Ure, en des Woensdags, Donderdags, Vrijdags, en Zaturdags, ten Een Ure des Namiddags.

Nadere informatien zijn te bekomen bij de Heeren *A. VAN WIJK* Anthz., te *Heusden*, *W. VAN OOSTERWYK*, aan de Waterpoort te *Gorinchem*; *A. DE BRUIJN*, aan het Groote Hoofd te *Dordrecht*, en *J. MAASKANT*, op het Oude Hoofdsplein, te *Rotterdam* alsmede aan het Hoofdkantoor der Onderneming, te *Heusden*.

M. GOULMY, Confiturier, Distillateur, en fabrikant in Chocolade, te *'s Bosch*, heeft de eer, het geëerd publiek te verwittigen, dat hij onmiddellijk uit Parijs is teruggekeerd met een fraai assortiment, van al hetgeen zijn vak betreft, als gevouwen Bonbons in nieuwe papieren, gekristaliseerde Suikers in vruchten en bloemen, likeur-Bonbons, Chocolade-Figuren en Vruchten, Chocolade à la Vanille en voor de gezondheid, eerste kwaliteit, geconfijte vruchten, als ook op brandewijn en azijn, Fransche en Hollandsche superfijne Likeuren, alle soorten van nieuwe Gebakken, Vanille en Vruchten. IJs, Punsch à la Romaine, en verder al wat men verlangen kan in deze verschillende vakken, alles tegen eenen civielen prijs; hij beveelt zich in een iedens gunst en recommandatie.

*** Bij den Drukker en Uitgever dezes is verkrijgbaar:

Le MOIS DE NOVEMBRE consacré au Souvenir des ames du purgatoire, par des considérations sur les peines qu'elles y souffrent, les motifs et les moyens de les soulager, et sur l'utilité de la pensée du purgatoire. . . . . *f* 0,70

LE MOIS DE JUIN consacré au précieux sang de JESU CHRISTE, par Monseign. STRAMBI, Evêque de Macérata. Traduit de l'Italien sur le 4me édition; augmenté des indulgences accordées à la confrérie du précieux sang, et de la dévotion aux cinq plaies de notre Seign. JESUS CHRIST. *f* 0,50

DE MAAND AUGUSTUS toegewijd aan het Allerheiligste Hart van MARIA. Uit het Fransch vertaald. Overzien door J. TH. J., R.-C. priester. *f* 0,50

NIEUWE MAAND van MARIA, aan hare eer toegewijd. of gevolg van lezingen nopens de Mysterien van de Allerh. Maagd, en de bijzonderste waarheden der zaligheid, voor alle de dagen van Mei. . . . . *f* 0,80

NAVOLGING VAN DEN H. JOSEPH, gevolgd door eene oefening voor de H. Misse, en door verscheidene gebeden en oefeningen van Godvruchtigheid ter eere van den H. JOSEPH . . *f* 0,60

DE MAAND JUNIUS, toegeheiligd aan het Dierbaar Bloed van JESUS CHRISTUS. door Zijne Hoorgwaardigh. Mijnheer STRAMBI, Bisschop van Macérata. . . . . *f* 0,50

DE MAAND MAART, toegewijd aan den glorierijken Aartsvader; den H. JOSEPH, om zijne vermogende hulp te verkrijgen gedurende het leven, en in het uur van onzen dood. . . *f* 0,65

LE MOIS D'AOUT, consacré au très Saint et Immaculé Coeur de MARIE, pour se préparer à célébrer dignement la fête de ce très Saint Coeur, Traduit de l'Italien. . . . . *f* 0,60

NOUVEAU MOIS de MARIE, ou suite de lectures sur les Mystères de la très Sainte Vierge et sur les principales vérités du salut, pour chaque jour du mois de Mai; ouvrage posthume de M. Labbé LOUIS DEBUSSI. . . . . . *f* 1,00

Berigt.

*** *M. HARTOG*, Commissionair te *'s Bosch*, heeft direct uit de alom beroemde Fabriek van *JOHAN MARIA FARINA* ontvangen eene partij EAU DE COLOGNE Eerste Kwaliteit, welke hij tegen Fabrieks prijs bij het kistje uitverkoopt.

*** De ondernemer der DILIGENCE der Stad *Grave*, maakt aan het Publiek bekend, dat van den 1 Mei 1841 de Diligence niet meer zal rijden.

N. BRANTS.

MARKT-BERIGT.

De prijzen der Granen alhier, van Donderdag, den 30. April 1841, zijn geweest.

Rogge (*per Ned. Mud*). .	*f* 5 - 50 a *f* 5 - 26
Boekweit.	- 5 - 33 a - 4 - 60
Haver.	- 0 - 00 a - 0 - 00
Garst.	- 0 - 00 a - 0 - 00
Het Nederlandsch pond Boter	- 0 - 90 a - 0 - 80
De 3 ——— ——— Roggenbrood .	27½

De belgische fondsen waren den 29. April. de 2½ pCt. 53. de 5 pCt. 100½. de 4 pCt. 92 de 3 pCt 70⅜ Ardoins 19⅜. Rome Emp. de 1831 101¼.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN

Beurs van Amsterdam.

Heden, *Woensdag* 28. April 4½ *Ure*.

W. S. 2½ pCt 52⅞ $\frac{15}{16}$. Dito 5 pCt. 90½ . $\frac{3}{16}$. Kansbilj. 24$\frac{13}{16}$, $\frac{11}{16}$. Sijnd. 4½ pCt. 91 90¾. Dito 3½ pCt. 74⅛. Handelm. 166¼, ⅛. O. I. 5 pCt. 97$\frac{9}{16}$ ½ Ardoins 85 p. st. 20¾. ⅞. Dito Coupon 19⅝ ¾, Oude Russen 104⅝. Metalliek 105½.. 6 pCt. Amerik. 91½ ¼.. Brazilien 73½. Columb. 14⅝.

Naar wij thans stellig vernemen, zal Zijne Majesteit, Zaturdag den 1. Mei, 's ochtends tusschen 10 en 11½ ure, zijne plegtige intrede te *'s Hertogenbosch* doen, en aldaar vertoeven tot Maandag morgen, 3 Mei, vroegtijdig, als wanneer de Koning zich begeeft naar *Eindhoven*, om vandaar, buiten *'s Bosch* om, op *Tilburg* terug te keeren. -- De AUDIENTIE zal te *'s Bosch* plaats hebben, 's middags ten *één* ure.

Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOY 's Bosch.